

ЎЗВЕКИСТОН ОВОЗИ

SHU AZIZ VATAN — BARCHAMIZNIKI!

• 2017-yil, 7-fevral. Seshanba • 17 (32.232)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

• 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan

• www.uzbekistonovozi.uz

2017 йил — Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили

СЕНАТОР ВА ДЕПУТАТЛАР АХОЛИ БИЛАН МУЛОҚОТ ЎТКАЗМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Маъжлиси Сенати аъзолари, Қонуучилик палатаси депутатлари худудларда бўлиб, жойлардаги муаммоларни ўрганмоқда, халқ билан мулоқот ўтказмоқда.

Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йилида давлат органларининг фуқаролар билан ўзаро муносабатлари тубдан қайта кўриб чиқилиши, бу борада аҳоли билан доимий мулоқот ўрнатиш, уларни қўйнаётган муаммоларни ҳал этишининг янти механизмлари ва самарали усусларини жорий қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Фарғона вилоятидан сайланган депутатлар ва сенаторлар Бувайда туманида бўлиб, фуқаролар билан мулоқот ўтказади.

Очиқ ва самимий мулоқот чоғида тумандаги иқтисодий инфратузимла ва тадбиркорликни ривожлантириш, молия-кредит муассасалари фаолиятини самарали ташкил этишин тъмимлаш, савдо ва машиий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш, аҳоли бандларгини кафолатлаш масалалари дикъат марказида бўлди. Бу қонун изодкорларининг жойларда ислоҳотларнинг бориши билан яқиндан танишиши, қабул қилинаётган қонунлар ва бошқа хуқуқий-меъёрий ҳужжатлар ижросини ўрганиши ҳамда аҳолининг талаб ва таклифларини ёшитган ҳолда келгуси вазифаларни белгилаб олишида муҳим аҳамиятта эта.

«Янгиқўрон», «Кўнғирот», «Бекобод», «Найман», «Бештерак» каби қишлоқ фуқаролар йигинидаги бирорида хонадонлардаги мавжуд машиий-ижтимоий муаммолар ўрганиб чиқилди. Унда хонадон эгаси Ҳётジョン Норматовнинг вақтинча ишсизлиги сабаб, кўшимча даромад олиши учун оиласида паррандачлилар билан шугулланшига банк кредити ажратилиши режалаштирилди. Шунингдек, оиласида тикувчиликни йўлга кўйиб, ўндан ортиқ иш ўрни яраттан, мебель цехи ва иссиқхоналар ташкил этган хонадонларга ҳам кўшимча кулагилар яратиш мақсадида банк кредитлари ажратилишига келишиб олиниди.

— Депутатларнинг уйимизга келиб, ҳаёт тарзимиз билан танишиши бизни беҳад қувонтириди, — дейди Найман қишлоғида яшовчи Фуломжон Абдураззоқов. — Томорқамизда иссиқхона ташкил этганимиз. Айни кунларда помидор, қалампир етиширияпмиз. Иссиқхона ишига барча оила аъзоларимиз жалб қилинган. Шукр, даромадимиз яхши. Тўй қиляяпмиз, уй курятмиз. Оиласидан тадбиркорлик билан шугулланаман, деган ҳар бир фуқарога давлатимиз томонидан барча шаронит яратиб берилмоқда. Бундан биз жуда хурсандмиз.

Парламент аъзоларининг аҳоли билан мулоқотлари жойларда қизгин давом этмоқда.

М.СУЛАЙМОНОВ,
ЎзА мухбири.

«Истиқбол» ёшлар қаноти

Муносабат

ПРЕЗИДЕНТ ҚАРОРИ МУАММОЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТАДИ

Акром АКБАРОВ, халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгашидаги ўзХДП гуруҳи аъзоси:

— Инсоннинг кексайтанида кўнгли нозик булиб қолади. Салгина эътибор билан хурсанд бўлиши, бальзи хатолардан ранжиши ҳеч гап эмас. Тўй-матъракаларда кексалар учрашиб қолсан, энг аввало Яраттандан юртимизга тинчлик, ҳалқимизга омонлик сўраймиз. Президентимиз амалта ошираётган хайрли ишлардан кувонамиз, у кишини дуо қиласиз. Мамлакатимизда бўлаётган ўзгаришлар, бунёдкорлик, ободонлаштириши ишларини доимо кузатиб борамиз. Бу эзгу амаллар умримизга умр кўшади. Ўз навбатида, кўл ковуштириб турмасдан фарзандларимиз, набиралиаримизни фидойи бўлишга, Ватан, халқ учун хизмат қилишга ундаймиз. Таълим даргоҳларига, меҳнат жамоатларига бориб, мустакилликни, тинчликни қадр ҳақида ёшлар билан сұхbatлашамиз.

Президентимизнинг иш ҳақи, пенсия, нафақа ва стипендияларни тўлаш тизимини такомиллаштириша қаратилган қарорини, айниқса, унинг барча турдаги пенсиялар бутун мамлакат ҳудудида ҳеч қандай чекловларсиз тулиқ ҳажмада нақд пул шаклида берилади деган бандларини ўқиб, бул кексаларни мушкулимиз осон бўлганига ич-ичимдан севиндим.

Кейинги вактларда жойларда пенсия, иш ҳақи, стипендия ва нафақалар олувчиларнинг розилигисиз тўлиқ пластик карточкага ўтказиб юборилаётган эди. Бу аҳоли учун кўтлаб нокулайлик ва қийинчиликларни кетлириб чиқарганини ҳаммасиз биламиз.

Мен депутат сифатида сайловчилар билан учрашганимда улар пластик карточка тизими яратилмагани, пластик карточкасидаги пешона тери билан топган пулларни ишлатишида қўйналишаштагани ҳақида мурожа қилишарди. Бу муаммо, айниқса, бозорларда жуда билинади. Нафақат пенсионерлар, бюджетни ташкилотларида ишлайдиган ўқитувчилар, шифокорлар, талабалар ҳам бу борада сунъий тўсиқларга дуу келишаштаган эди.

Президентимиз қарори бутун ҳалқимизнинг руҳиятини, қайғиятини кўтарди. Кексалар энди бемалол ҳоҳлаган жойига бориб, набиралиарга совга-саломларда харид қилишиади. Мазкур қарор республикамизнинг тогли ва чекка ҳудудларида ҳам нақд пул масаласини ҳал этиши билан алоҳида эътирофа сазовордид.

Ушбу қарорга биноан 58 тоғли ва олис туманларда жойлашган бюджет ташкилотлари ходимларига иш ҳақи, шунингдек, ушбу туманлар аҳолисига ижтимоий тўловлар ҳам ҳеч қандай чекловларсиз тўлиқ ҳажмада нақд пулда берилади. Бу жамиятда ижтимоий адолатнинг қарор топишига хизмат қилади.

Қарорда қайд этилганидек, олий ўқув юртларида таҳсил олаётган набиралиаримизни стипендиялари ҳам 50 фоиздан кам бўлмаган миқдорда нақд пулда берилши улар дуч келаётган бир қатор муаммоларни ҳал этиши имкониятини беради.

Президентимизнинг қарорида яна бир муҳим масалага эътибор қаратилганлиги ҳалқимизга жуда маъкул келди. Бу кексаларнинг пенсияларини тегишили ойнинг 27 санасидан кечирилган тўлаш юзасидан мутасаддиларга берилган қаътий топшириқдир.

Нимасини яширамиз, нуронийлар пенсияларини, ишни хизматчилар маошларини, талабалар стипендияларини кечирилган тўлаш юзасидан берилади. Бу аччиқ ҳақида тан олиш ва уни бартараф этиши учун зудлик билан чора-талабирлар кўллаш керак эди. Чунки Президентимизнинг Виртуал қабулхонасига қисқа вақт ичада янан шу масалада 7 мингдан ортиқ мурожаатлар тушган.

Шу ўринда яна бир гапни айтмасад бўлмайди. Иш ҳақи, пенсия, нафақа ва стипендиялар учун масалу ғулбон мутасадди раҳбарлар ушбу ўтқир муроддан кўз юмиб қелишаштаган эди.

Шахсан Президентимизнинг эътибори ва ғамхўрлиги туфайли одамларни ўзлантириб келаётган катта бир муаммо бартараф этилди.

Бир сўз билан айтганда, бутун кексаларимиз Президент Шавкат Мирзиёевдан рози бўлиб, у кишини дуо қилишмоқда.

Фарруҳ ҲАМОРОЕВ
ёзб одди.

НАВОЙ АСАРЛАРИ ВА ЁШЛАР МАЊНАВИЯТИ

Адишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасида Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши ёшларининг ижтимоий-сийёсий фаолигини ошириш масалалари сектори томонидан Адишер Навоий таваллудидининг 576 йилинги муносабати билан мањнавий-маърифий тадбир ўтказилди. Унда навоийшунос олимлар, партияning масъул ходимлари, «Ёш сиёсатчилар» клуби аъзолари ва талабалар иштирок этди.

Тадбир Навоий асарларидаги эзгу ғоялар, уларнинг ёшлар мањнавиятини юксалтиришдаги аҳамияти ҳақида сўз юртилди.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Эълон

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

Марказий Кенгашининг

ЖАМОАТЧИЛИК ҚАБУЛХОНАСИ

Тел.: (0-371)-239-10-50; 239-15-57;
239-83-11.
E-mail: info@xdp.uz
www.xdp.uz

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Марказий ва худудий кенгашлари қошида фаолият олиб бораётган Жамоатчилик қабулхоналари тубдан янгиланди ва такомиллаштирилди.

Ўзингизни ўйлантираётган муаммолар юзасидан партияning барча даражадаги ташкилотлари қошидаги

Жамоатчилик қабулхоналарига ёки www.xdp.uz расмий веб-сайтидаги виртуал қабулхонага мурожаат қилишингиз мумкин.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси
Марказий Кенгashi матбуот хизмати

Ватан ҳимояси — олий шараф

ЙИГИТЛАР ХИЗМАТГА ЙЎЛ ОЛДИ

— Бугун бир неча тенгдошларим қаторида мен ҳам муддатли ҳарбий хизматга жўнаб кетаётганимдан хурсандман,

— дейди Достон Абдунағиев.

— Миллий армияниси сафаридаги ўз йигитлик бурчимни ўтаб, ота-онам ишончини оқлаш, Ватанинига астойдил

хизмат қилишни юксак шараф, деб биламан.

Тадбирда ҳарбий хизматга йўл олаётган йигитларга эздалик совғалари топширилди.

Ф.ҲАСАНОВ,
ЎзА мухбири.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзолари Денов туманини электорат вакиллари, сайловчилар билан учрашмоқда.

Мальумки, Денов туманини мустақилик йиллари кенг кўламли ислоҳотлар, хусусан, бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик йил сайнин тараққий этмоқда. Бу эл фаровонлиги ва дастурхонлар тўкинилигига хизмат қилинти. Аммо жойларда ечимини кутаётган муаммолар ҳам оз эмас.

— Туман деҳқон бозори ва унинг атрофидаги йўллар таъмиргалаб бўлиб қолган, — дейди сотовчи Аҳмад Мўминов. — Автомашиналарни вақтинча сақлаш жойи йўқ. Растан кам бўлгани учун очиқ майдон ёки кўчада маҳсулот сотишга мажбуримиз. Бу эса ҳайдовчи, йўловчи, умуман, аҳолига қўйинчилик туғдирмоқда...

Депутат ва сенаторлар Ҳазорбог қишлоғида аҳоли хонадонларида бўлиб, уларнинг фикрлари билан қизиқди. Очиқ, ошкора ва самимий кечганд сұхбатларда коммунал хизмат, таълим ва тиббиёт соҳасидаги камчиликлар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

— Худудда 28 минг 800 нафарга яқин аҳоли истиқомат қиласи, — дейди Ҳазорбог қишлоқ фуқаролар йигини раиси Эргаш Култўраев. — Еттига маҳалла 5 минг 220 дан зиёд хўжалик бор. Оиласлар сони 7 минг 634 тани ташкил қиласи. Айни кунда аҳоли тоза ичимлик сувидан қўйалмоқда. Ички йўлларимиз таъмиргалаб.

— Уч нафар вояга етмаган фарзандим бор, — дейди Янги Ҳазорбог маҳалласида истиқомат қилувчи Ҳилола Мұхаммадиева. — Парламент аъзолари шароитимиз билан таниши. Уларга фуқаролик паспорти ололмай юрганимизни айтдим. Оиласизни кўпдан бери қийнаб келаётган масала диккат-марказида бўлди.

қарли адабиётларни кўпайтириш керак...

Тумандаги 27-умумтаълим мактабида ўқувчиларга яратилган шароит, таълим муассасасининг педагог кадрлар билан таъминланганлик даражаси ва уларнинг қасбий малакалар билан боғлиқ масалалар депутатларнинг диккат-марказида бўлди.

Очиқ, ошкора ва самимий кечганд сұхбатларда коммунал хизмат, таълим ва тиббиёт соҳасидаги камчиликлар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилмоқди.

Ўқитувчи ва ўқувчилар билан ўқазилган жонли мулоқотда камчиликлар айтилди, уларни бартараф сифатсиз амалга оширилганинг сабабли истиш тизими эса яроқсиз...

— Электр таъминотида ҳам этиёж сезамиз, — давом этди тарбиячи Шахноза Лутфуллаева. — Болажонларга мос китоб ва қизи-

ликлар билан боғлиқ масалаларга алоҳида ўтибор қаратилди.

— Таълим даргоҳи 640 ўқувчига мўлжалланган, — дейди директор ўринбосари Фарҳод Эргашев. — Айни кунларда эса 1 минг 40 нафар ўғил-қиз икки сменада билим оляпти. Мактаб биноси 1972 йилда курилган бўлиб, 2008

наси мутасаддиларига учрашди. Аммо фойдаси бўлмаяпти...

Кўп тармоқли марказлашган поликлиниканинг Ҳазорбог бўлими ходимлари билан мулоқотда кадрларга бўлган эҳтиёж, доридармон билан таъминланганлик ҳолати каби масалаларга ўтибор қаратилди. Мъалум бўлишича, аҳолига тез тиббий ёрдам кўрсатиш, оналик ва болалик муҳофазасини кучайтириш юзасидан муйайдин ишлар олиб бориляпти. Муассаса моддий-техник базасининг белгиланган талабларга мувофиқлиги, ходимларнинг қасбий малакасини ошириш ишлари ўрганилди.

— Муассасамизда 54 нафар ходим меҳнат қиласи, — дейди бўлим мудири Райно Тўраева. — 14 минг нафардан ортиқ аҳолига тиббий хизмат кўрсатамиз. Тўғрисини айтганди, ечимини кутаётган муаммолар ҳам бор. Бўлим биноси ўтган асрнинг 60-йилларида пойдервориз курилган сабабли бугун таъмиргалаб бўлди.

— Туман таъминотида ҳам камчилик бор, — сұхбатга қўшилади ўқитувчи Камол Бобоев. — Туман электр таъминоти корхона жорий таъмиргалаб бўлди. Тиббий асбоб-усурилмоқди.

куналар ҳам етишмайди.

— Денов туманиниң қатори ҳайрли ишлар қилингани, — дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоли Қаҳрамон Мирзаев. — Шу билан бирга, ечимини кутаётган муаммолар ҳам оз эмас. 140 дан ортиқ қишлоқ ва маҳаллада 460 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилишини инбатга олсан, ҳар бир кишининг кувончу ташвиши бўлиши табии. Ижтимоий-иқтисодий масалалар гурухларга бўлинган ҳолда ўрганилди. Аҳолини кўпроқ коммунал хизмат, тоза ичимлик суви муаммоси, таълим, тиббий, бандлик масалалари қийнаётганига гувоҳ бўлдик. Уларни ҳал этиш бўйича таклифлар берилшиз, қатъни тартиб-интизом асосида меҳнат қилишимиз, янги имкониятлар қидириб топишимиз зарур.

Абдувалик ҲАЙДАРОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Сенат аъзолари жорий йилнинг 1-февралидан бошлаб худудларда маҳаллама-маҳалла юриб, хонадонларда бўлиб, ҳақиқий ҳолатларни ўрганмоқда.

ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТЛАР

Конунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоли Салаватдин Худайбергенов Коракалпогистон Республикаси Чимбой туманида ҳалқ билан мулоқот қилиб, мавжуд холатларни ўрганмоқда. Муаммоларни аниқлаб, қонун ва қарорларнинг ижроси юзасидан назорат-тахлил ишларини олиб бормоқда.

Хонадон эгалари билан мулоқотида асосан электр энергияси, табии газ ва ичимлик суви таъминоти масалалари долзарб экани аниқланди. Айниска, электр энергияси тизимида кунинга узилиш ҳолатлари кузатилмоқда. Хизмат кўрсатувчи ва савдо шоҳобчалиарида терминаллар етариғи эмас. Пластик карталар орқали савдо килинганда нархлар нақд пулга нисбатан 15-20 фоиз юкори. Шунингдек, аҳоли вакиллари ички йўллар таъмиргалаблигини айтишиди. Кўчаларга тунги ёритиш чироқлари ўрнатилмаган турли кўнгилсизликларга сабаб бўлиши мумкинлиги билдирилди.

«Жипек жоли» маҳалла аҳолиси билан бўлган мулоқот чоғидаги ички йўллар таъмиргалаблиги, табии газ таъминотида муаммолар борлиги аниқланди. Эски газ кувурларини таъмирлаш масаласи келаси йилги дастурга кирилган экан.

Маҳалла бозорга яқин худудда жойлашгани боис маший хизмат кўрсатувчи тадбиркорларга кредит олишда ёрдам кўрсатилмоқда. Кора мол, парранда олиб бокиши бўйича кредит масаласи ҳам ўз ечимида топмоқда.

«Темир жол гузами» маҳалла фуқаролар йигинидаги 10 нафар пенсионер нафака пулни вактида олмаётгани бўйича муроҳоат килди. «Агробанк» туман бўлими башкарувчisi Азамат Молдахметовга депутат муроҳоатидан сўнг масала ижобий ечим топди. Шунингдек, олий таълим муассасаси битирувчилари — Дастанбек Муҳаммадкаримов ва Раҳим Калменовлар «Агробанк»ка ишга жойлашдиган бўлди.

Инобат 1987 йилда түғилган, бошлангич синф ўқитувчиси, ички фарзанднинг онаси. Мен диккат билди кузатидор бордим. У барча шартларни аъло даражада бажарди.

— Рости, бундай натижани кутмаган эдим, — дейди Инобат Шомуродова. — Ўзим ҳам кўп нарсани ўргандим.

— Мактанишга йўймангу, бизда

бира-бира кўллаб-куватлаш,

устоз-шогирдлик аъланаси.

Мен диккат билди кузатидор бордим.

— Ахмадин, — инобатида

бизни кузатидор бордим.

— Мен инобатни кузатидор

бизни кузатидор бордим.

— Инобатни кузатидор бордим.

ЯХШИ ХУЛҚ – САОДАТ КАЛИТИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2016 йилда пойтахтимизда ўтказилган Ислом ҳамкорлик ташкилоти ташкиши ишлар вазирлари кенгашининг 43-сессияси очилиш маросимидағи нутқида тарихий меросни араб-авайлаш, ўрганиш ва авлодлардан авлодларга қолдириш давлатимиз сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бирни эканини қайд этар экан, янги таҳдидлар, жумладан, «оммавий маданият» хавфи ва бўқимандалик кайфияти пайдо бўлаётган, одоб-ахлоқ, қадрияларнинг йўқолиш хавфи юзага келаётган ҳозирги глобаллашув шароитида бу ројт мухим аҳамият касб этишини алоҳида таъкидлайди.

Шу нутқи назардан ҳалқимиз маънавий олами, тарихий меросини буюк мутафаккир Алишер Навоининг юксак инсоний түйғулар улуғланган асрлари, адолат, ҳалқпарварлик, меҳр-муруват, бунёдкорлик тасаввур этиши қийин.

Улуг сўз санъаткорининг ўз умр йўли ва ҳаёт сабоқларига таяниб яратган «Махбуб ул-кулуб» асарида бу ѹқол ўз ифодасини топган. Асарда одобли одамнинг ўззозланиши, элга манзурлиги кўйида-гича таърифланади: «Тавозуз халқни киши мұхаббатига шефта қулир ва улусни фойл мавдатидига фирифта қулир. Дўстлуг гулшанида назорат гуллари очар ва ул гулшандин унс ва улфат базмидга турлук гуллар сочар» (Маъноси: тавозуз, муйлимили одамларни мұхаббатта сазовор этди ва халқни фаолият эгаси – ўша тавозеъкор киши мұхаббатига гирифтор этди. Тавозез дўстлук гулшанида назарларни хушнуд этувчи гулларни ва ҳам шу гулшан яқинлик ва улфат гулларни бошга сочади).

Алишер Навоий одобли, хуштавозев одамлар кўтчиликнинг ҳурматига сазовордирлар, улардан яхши дўст, ба-маъни улфат чиқади, дейди. Одобли киши душманни ҳам ром кила олиши мумкин, душман кўнглига ҳам йўл топа олади. Тавозеъли кишининг тақор мумомаларни утасиз, ҳәсиз мутакабирларни ҳам инсоға келтириб, яхши йўлга

қайтариши мумкин. Хуштавозев кишилар бирорвга бир дирҳам бермай хурсанд кила олади, уларнинг ширин тилга дилга кувват, нозик ҳаракати руҳга мадад.

Адаб кичик ёшлиларни улуглар дусорига сазовор этар ва ул duo баракати била умрдин бархорд (бархраманд). Одобли боли киши кўзига улугифат кўринади, меҳру муҳаббатнинг кўринашни топди. Бундай ёшларга беҳуда, ёмон кўз билан қарашибдан одам ўзини саклайди. Одоб мұхаббатнинг пайдо бўлиши ва тарақкӣ топниши аҳамияти катта, дейди шоир. Чунки мұхаббат – ўзаро хурмат асосида вуждуга келади. Лайло ва Мажнун, Вомик билан Узро, Фарҳод ва Ширин орасидаги муҳаббатин уларнинг назокатли мумомаласи, мулокотлардаги хуштавозеълик юз чандон кучтиради.

Айни пайдо хуштавозеъликка қарама-қарши қилиб маннанлил, кўрслин ва тақабурлини тилга олади. Унинг назаридан бундай одати борлар яхши кишилар эмас. Шоир шуну ҳам зуққолик билан кайд этади, одоб тавозеъ – кишининг ўзини ерга уриши эмас, балки ўзгаларни хурмат килиши, одамийлик

равишини пухта ғаллаганини билдиради. Камтаринлик, хокисорликни мутеплик, лаган-бандорлик деб юрганлар адашади. Аксинча, хоккор одамларда ички инсоний түрүр, ўз кадрига ва ўзгалир қадрига етиси хиссиси устувордир. Хокисорлик кўп ўқиш, кўп билиш ва ҳикмат-донишга эҳтиром белгиси:

Ақлу ҳикмат ишиудур бўйла маошу ойин,

Кайда тоққи муну ҳар нафспарасту ҳудбин.

Алишер Навоий «Махбуб ул-кулуб» асарида ҳудпаст мутакабирларга танбех бепар экан, уларнинг тоифалари, киликлари ва психологиясини ҳам кўрсатишга ҳаракат килиди. Ҳудписандларни умумлаштириб, ички гурухга бўлган. Биринчи гурухга ўзининг номақбул ахволига кўнган, аммо ундан кутупломмаган кишилар киради. Бундай кишилар «ўзининг ахволи ва аъволи» эгла ёқмаса ҳам ўзларига «махбубу марғуб кўринган» ва улар шу билан қонаатланадилар. Аммо шундайлар ҳам борки, бу тоифадагилар «жами хотоли ва ноҳуш хаёлти»ни писандга ва шоиста хисоблар, ўзларни энг азиз ва мұхтаран кишилар

қаторида кўрсатиш ва бемаза қиликларни манзур, маъқул фазилат деб жар солишини кандо қимлайдилар, бошқаларни ҳам шунга кўндириමокчи бўладилар. Шоир буларни иккичи гурухга киритдиги, энг хавфли ва жамиятни бузувчи ноҳуш кишилар, деб хисоблайди. Ҳудпаст, беҳад одамдан ҳар нарса кутиш мумкин, чунки уларнинг кўпли ношаръий, ифлос ишлар билан шуғуланиб, бадном бўладилар.

Алишер Навоий бундай кимсаларнинг кўпини ўз кўзи билан кўрғанини, аксар қисмига насиҳатлар килганди, аммо фойда бермагани, охир оқибатда улар насиҳат қильувчи азизларни ҳам ҳаракат этиб, дилини ранжитганини ёзган: «Бу ҳудписанди бадкирдор ва бу лаванди мурдор бу падид мажлисдаким, зиндан андин яхширок ва бу нахасий маҳаллiddаким, мустароҳ андин ариғроқдур агар илайдин кекирса ва кейидин ўзга ел сеқирса, ўз кошида маҳбублуғи ул мартабада ва ўз афъолининг хўбуғи ўз олида ул масбадаким, тамъи буқим, базмидаги хозирлар ва бу ахвол ва афъолига вокиф ва нозирлар бу воқеъ бўлғон ҳаракотнинг ҳам

унин дилписанд дегайлар, ҳам ройихасин димоқка судманд дегайлар».

Газаб ва нафротнинг шиддатини қаранг. Одам ношоиста, номақул қиликлари билан мактанса, буни фазилат деб керилса, яна бошқалар уни мақтаб турса. Ахир бу нозиктасы, қылбаби рабкор топидаги шоир, замон мурдабори ёкмайди. Шундай бўлса-да, барибир ҳақгўй, батамкин одамнинг қадри баланд.

Алишер Навоий одоб-хулқ масасаласи, кишининг аҳлокий сифатларига катта эътибор берган. Яхши хисплар, одамийлик сифатларини улугланган. Яхши одоб, яхши хулқ – саодат қалити, деб таърифланади.

Ҳондамир, Восифий ва башка замондошларнинг асарларидан биламизи, Алишер Навоий табиати фоят нозик, пок, хушхулк ва ўта назокати қиликларни яхши кўрган, лутфикарам, сўз маънолари билан замъвланишга мойин бўлган, ўзи ҳам жуда нозикмизжо одам сифати мон қозонган. Шу сабаби «Махбуб ул-кулубдаги «танбех»ларда ҳаё, ҳилем, карам каби сифатларга алоҳида ургу бериб таърифлайди. «Карам ва мурривотта ота онадурлар, вафо ва ҳаё – иккиси ҳамзод фарзанд», деб ёзиди у. Вафо ва ҳаёни эгиззак деган шоир буни асослаб «вағосизда ҳаё йўқ, ҳаёсизда вафо йўқ», деб яна ўтиклиштиради. Демак, бу тушунчалар бир-бирига вобаста. Чунки маърифатли, комил инсонлар ҳаёли ва вафодор кишилардир.

Вағосизнинг жабри қанча бўлса, ҳаёсизнинг беандиша-лиги ҳам шунча озор кептиради. Шоир буни ўз бошидан ўтказган: «Замон ахли бева-фолигидин кўксумга туганлар ва даврон хайли беҳаёлигидин бағримда тикилар...».

Ҳилем, яъни ҳалимлик ҳам Алишер Навоий назаридан кишининг мақбул сифатидир. «Ҳилемни ҳаводис дарёсида кишилик кемасининг лангари деса бўлур ва инсоният мезони тошига нисбат килса бўлур». Демак, аҳлокий камолот учун мулойим, ҳалим бўлиши ҳам зарур. Аммо, ағуски, дейди шоир, замон бундай одамларга муносаб эмас. Ҳалим одамлар хору саргардан: «Елдек ҳар эшикдин кирарга орлари йўқ, ўтдек оташонлигидан ўзга шиорлари йўқ». Ҳалимларнинг «камчилиги» шуки, улар ростгуй, ҳаёллаб бўладилар, қаэрга борсалар ҳақ гапни айтадилар, бу аксар одамларга ёкмайди. Шундай бўлса-да, барибир ҳақгўй, батамкин одамнинг қадри баланд.

Алишер Навоий одоб-хулқ масасаласи, кишининг аҳлокий сифатларига катта эътибор берган. Яхши хисплар, одамийлик сифатларини улугланган. Яхши одоб, яхши хулқ – саодат қалити, деб таърифланади.

Биринчи Президентимиз Ислом Каримовнинг «Юксак маънавият – енгилмас куч» асаридан қайд этилганидек, инсон қалбининг кувончу қайғусини, эзгулини ва ҳаёт мазмунини Навоийдек теран ифода этган шоир жаҳон адабиёттиришида камдан-кам тоғилди. Биз бу беҳад меросдан ҳалқимизни, айниқса, ёшларимизни қанчалик кўп бахраманд этсак, милий маънавиятимизни юксалишида, жамиятимизда эзгу инсоний фазилатларни камол топтиришда шунчалик қурдатли маърифий куролга эга бўламиш.

Муслиҳиддин МУҲИДДИНОВ, Самарқанд давлат университети профессори.

ЎЗА

Теннис

Эронда Ҳалқаро теннис федерацияси томонидан ўсмирлар ўртасида ўтказилган ҳалқаро турнирнинг жуфтлик баҳсоларида ёш теннисчиларимиз Одил Каримов ва Искандар Каримов муваффақиятли иштирок этди.

ОДИЛ ВА ИСКАНДАР БОШ СОВРИН СОҲИБИ

Нуғузли турнирнинг ҳал килувчи финал баҳсада О.Каримов ва И.Каримов мезони теннисчилар Сайдид Мехршод ва Муҳаммад Мирзоийга қарши кортга чиқди. Учрашуда рақибларидан ҳар тарафлама устунлик кигланган Одил ва Искандар 6:3, 4:6, 10:6 хисобида галафа қозониб, мусобақанинг башини кўлга киритди.

Шахмат

ТЕМУР – ТУРНИР ФОЛИБИ

Пойтахтимизда рапид – тезкор шахмат бўйича ўтказилган рейтинг турнирида ўттидан зиёд шахматчи галиблик учун баҳслашди.

Тўққиз турдан иборат мусобақада Тошкент вилоятидан Темур Имомов андижонлик Ҳасанбай Аҳмедов, тошкентлик Ҳайридин Муродов, Сайдид Усмон Шамсиддин, Суҳробжон Авалбоев, Сайдамир Хотамов, Сарварбек Олимжоновни енгид, тошкентлик Моҳинур Ҳабибуллаева, Ҳадијатулло Муҳаммедин ва қашқадарёлик Абдуалик Абдузалимов билан дуранг ўнади. Тўққиз имкониятдан 7,5 очко жамғарган Т.Имомов олтин медалини кўлга киритди. Тўққиз партияди 7,5 очко жамғарган Суҳробжон Авалбоев қўшимча кўрсаткичлар бўйича иккичи ўринни эгаллаган бўлса, Абдуалик Абдузалимов билан дуранг ўнади. Тўққиз имкониятдан 7,5 очко жамғарган Т.Имомов олтин медалини кўлга киритди.

Б.АЙТМУРОДОВ, Ж.ТОШХЎЖАЕВ, ўз музбирали.

БУГУН	Об-ҳаёв маълумоти
Коракалполистон Республикаси ва	
Хоразм вилояти	+9/-8
Бухоро ва Навоий вилоятлари	+5/-7
Тошкент, Самарқанд, Жиззах, Сирдарё вилоятлари	+7/-10
Кашқадарё, Сурхондарё вилоятлари	+10/-7
Андижон, Наманган, Фарғона вилоятлари	+5/-8
Тошкент шаҳри	+6/-9

Тошкент давлат шарқшунослик институти жамоаси шарқ фалсафаси ва маданияти кафедраси мудири Дилдор Пўлатовага турмуш ўртоги Гуломиддин ЗУФАРОВинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изор этди.

Navbatchi: Abdusalam MAHMUDOV	Sahifalovchi-dasturchilar: Zafar BAKIROV Behzod ABDUNAZAROV
ISSN 2010-7433	4772010743006 >

Ижтимоий ҳимоя

БОЛАЛАР ИЖТИМОИЙ МОСЛАШУВИ

«Sen yolgiz emassan» республика жамоатчилик болалар жамғармаси, Болалар ижтимоий мослашув маркази, Ҳалқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Соглиқни саклаш вазирларни, Тошкент шаҳар хокимилиги, ЮНЕСКО ва ЮНЕСКОнинг мамлакатимиздаги ваколатхоналари, «Камолот» ўшлар ижтимоий марказий кенгаша жамғарлигидаги ташкилар, тадбиркорлар, депутатлар, олимпийлар, эксперлар, педагоглар, хорижлик мутахассислар иштирок этилди.

«Sen yolgiz emassan» республика жамоатчилик болалар жамғармаси ва

Bosh muharrir: Safar OSTONOV